

Το Διευρυμένο Προεδρείο της Συνοδικής Βιβλικής Θεολογικής Επιτροπής συζήτησε το θέμα της παρένθετης μητρότητας

Σε έκτακτη συνεδρίαση συνήλθε υπό την προεδρεία του Μητροπολίτου Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα στις 15 Νοεμβρίου 2013 το Προεδρείο της Συνοδικής Βιβλικής Θεολογικής Επιτροπής της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας.

Στην ομιλία του ο Πρόεδρος της Συνοδικής Βιβλικής Θεολογικής Επιτροπής Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας μεταξύ άλλων ανέφερε:

«Τα τελευταία το θέμα της παρένθετης μητρότητας τυγχάνει ευρείας ζητήσεως από την κοινωνία.

Η Εκτελεστική Επιτροπή του Συλλόγου των Ορθοδόξων χριστιανών γιατρών της Ρωσίας ασχολήθηκε με το εν λόγω θέμα σε μια από τις πρόσφατες συνεδριάσεις αυτής. Μετά τη λήξη της συνεδριάσεως ο Σύλλογος παρουσίασε πορίσματα με τίτλο «Παρένθετη μητρότητα: ηθικά και νομικά προβλήματα».

Τα πορίσματα του Συλλόγου των Ορθοδόξων χριστιανών γιατρών έχουν αφετηρία την θέση της Εκκλησίας επί του θέματος της παρένθετης μητρότητας, όπως αυτή αποτυπώνεται στις «Αρχές του κοινωνικού δόγματος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας» και αποτελούν συνέχεια αυτής της θέσεως.

Το «Δόγμα» επί του θέματος αναφέρει σχετικά: «Η «**παρένθετη μητρότητα**», δηλαδή η κυοφορία του γονιμοποιημένου ωαρίου από τη γυναίκα, η οποία μετά τον τοκετό παραδίδει το παιδί στους «παραγγελιοδότες», είναι παρά φύση και ηθικά απαράδεκτη ακόμα και σε περιπτώσεις, όταν αυτό πραγματοποιείται ανιδιοτελώς. Αυτή η μέθοδος προϋποθέτει την καταστροφή της βαθιάς συναισθηματικής και πνευματικής εγγύτητας που διαμορφώνεται μεταξύ της μητέρας και του μωρού ήδη στο διάστημα της εγκυμοσύνης. Η «παρένθετη μητρότητα» τραυματίζει τόσο την φέρουσα, τα μητρικά συναισθήματα της οποίας καταπατούνται, όσο και το παιδί, το οποίο εν συνεχεία δύναται να υποφέρει από μια κρίση αυτοσυνειδήσεως».

Η σχετική ενότητα των «Αρχών του κοινωνικού δόγματος» περιλαμβάνει και πιο γενικές ιδέες: «Η όλο και πιο διευρυνόμενη τεχνολογική επέμβαση στη διαδικασία της δημιουργίας της ανθρώπινης ζωής παρουσιάζει απειλή για την πνευματική ακεραιότητα και τη σωματική υγεία του προσώπου. Κινδυνεύουν επίσης και οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, στις οποίες ανέκαθεν βασίζεται η κοινωνία. Η Εκκλησία αδυνατεί να δικαιολογήσει ηθικά τους τρόπους της τεκνοποιίας, οι οποίοι διαφωνούν με το σχέδιο του Δημιουργού...Εκτός των άλλων αυτή η πρακτική ενθαρρύνει την ανεύθυνη πατρότητα ή μητρότητα».

Κατά την παρούσα συνεδρίαση πρόκειται να εξετάσουμε τα πορίσματα της συζητήσεως γενομένη στο Σύλλογο των Ορθόδοξων χριστιανών γιατρών και επίσης να διατυπώσουμε την ποιμαντική προσέγγιση του θέματος, συμπεριλαμβανομένης και της βαπτίσεως των μωρών, γεννημένων από την παρένθετη μητέρα.

Τα Πορίσματα του Συλλόγου των Ορθόδοξων χριστιανών γιατρών αναφέρεται, ότι στην παραδοσιακή έννοια των γονέων, ως «ανθρώπων, συνδεδεμένων διά των δεσμών γάμου» το σύγχρονο νομικό πεδίο αντιτάσσει την έννοια «των εν δυνάμει γονέων», η οποία εμπεριέχει άνδρες και γυναίκες, παντρεμένων και μη, συμπεριλαμβανομένων και των μοναχικών γυναικών και ακόμα μοναχικών ανδρών...

Οι «Αρχές του Κοινωνικού Δόγματος» προβάλλουν τα κάτωθι: «Με την ανάπτυξη των προαναφερομένων τεχνολογιών συνδέεται επίσης και η διάδοση της ιδεολογίας των λεγόμενων αναπαραγωγικών δικαιωμάτων, που προπαγανδίζονται σήμερα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Το παρόν σύστημα των απόψεων προϋποθέτει την προτεραιότητα της σεξουαλικής και της κοινωνικής πραγμάτωσης του προσώπου εις βάρος της φροντίδας για το μέλλον του παιδιού, για την πνευματική και τη σωματική υγεία της κοινωνίας και για την ηθική βάση αυτής. Βαθμιαίως η ανθρώπινη ζωή στον κόσμο αρχίζει να αντιμετωπίζεται ως ένα προϊόν, το οποίο γίνεται αντικείμενο επιλογής σύμφωνα με τις προτεραιότητες του καθενός και αντικείμενο διαθέσεως στον ίδιο βαθμό με τις υλικές αξίες».

Όπως δικαίως αναφέρεται στα Πορίσματα του Συλλόγου Ορθόδοξων χριστιανών γιατρών, αυτή η ιδεολογία οδηγεί στη «νομιμοποίηση των εμπορικών νομισματικών σχέσεων στον τομέα αναπαραγωγής του ανθρώπου» (η Ρωσική νομοθεσία δεν απαγορεύει αμοιβή για την παρένθετη μητέρα), στο ότι η «μητρότητα» θεωρείται ως είδος εργασίας με σύμβαση, όπου επικρατεί η επιδίωξη ατομικού συμφέροντος» (ο αριθμός των εν δυνάμει παρένθετων μητέρων είναι δεκαπλάσιος από εκείνο των παραγγελιοδοτών).

Σε άλλο σημείο, τα Πορίσματα ισχυρίζονται ότι η παρένθετη μητρότητα είναι η απόρριψη της κοινωνικής σημασίας της ανιδιοτελούς μητρικής αγάπης...

Και τέλος, ακόμα μια πτυχή του προβλήματος, παραθέτω το συμπέρασμα: «Ο εξευτελισμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας των γυναικών, στις οποίες ο νόμος επιτρέπει τη χρήση του ίδιου σώματός των ως ένα είδους εκκολαπτηρίου. Επομένως νομιμοποιείται μια «βιολογική πορνεία».

Εν συνεχεία ο Ιεράρχης προέβαλε τα θεολογικά τεκμήρια κατά της παρένθετης μητρότητας. Τόνισε τη δημιουργία του ανθρώπου από τον Θεό. Χαρακτηριστικό του ανθρώπου είναι η ικανότητα και η ροπή προς την τεκνοποιΐα. «*Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς*» (Γεν. 1. 27,28). Η αλλοίωση της ανθρώπινης φύσεως ως αποτέλεσμα της πτώσεως δεν ακύρωσε τον γάμο και την τεκνοποιΐα, αλλά τροποποίησε αυτούς: *Καὶ τῇ γυναικὶ εἶπε· πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμὸν σου· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτὸς σου κυριεύσει* (Γεν. 3.16). Συνεπώς η ιατρική παρέμβαση στη διαδικασία τεκνοποιΐας είναι εφικτή μόνο και μόνο εφόσον δεν παραβιάζεται η ίδια η φύση της τεκνοποιΐας, δηλαδή μόνο στα πλαίσια των συζυγικών σχέσεων μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας.

«Οι αρχές του κοινωνικού δόγματος» αναφέρουν επί του θέματος: «Μεταξύ των αποδεκτών μέσω της ιατρικής περίθαλψης μπορεί να αναφερθεί η τεχνητή γονιμοποίηση με γεννητικά κύτταρα του άνδρα, διότι δεν αλλοιώνει την ακεραιότητα του γάμου, δεν διαφέρει ουσιαστικά από τη φυσιολογική σύλληψη και πραγματοποιείται στα πλαίσια των συζυγικών σχέσεων. Οι δε μεταχειρίσεις, που σχετίζονται με τις δωρεές των γεννητικών κυττάρων αλλοιώνουν την ακεραιότητα του προσώπου και την αποκλειστικότητα των συζυγικών σχέσεων, επιτρέποντας την εισχώρηση τρίτων».

Κάθε παρέμβαση στην τεκνοποιΐα εκτός φυσιολογικής ενώσεως μεταξύ ανδρός και γυναικός, αντιβαίνει στην χριστιανική κατανόηση του μυστηρίου της ελεύσεως στον κόσμο της θεοειδούς ανθρώπινης προσωπικότητας καθώς και την κατανόηση της αξιοπρέπειας και κλήσεως του άνδρα και της γυναίκας, οι οποίοι έρχονται σε εντεταλμένες από τον Θεό συζυγικές σχέσεις.

Είναι πολύπλοκο το θέμα της ποιμαντικής αντιμετώπισης των «βιολογικών γονέων» καθώς και της βαπτίσεως των μωρών, γεννημένων από την παρένθετη μητέρα.

«Από τη μία, κάθε μωρό μπορεί να βαπτισθεί με βάση την πίστη των αναδόχων του. Το ίδιο το μωρό δεν ευθύνεται για τον τρόπο της γεννήσεώς του.

Από την άλλη την ευθύνη για την χριστιανική αγωγή του μωρού έχουν οι γονείς και οι ανάδοχοι. Εάν οι γονείς δεν μετανοούν έμπρακτα για την πράξη τους ενώ οι ανάδοχοι με την ίδια τη συμμετοχή τους στο Μυστήριο αποδέχονται την γενομένη αμαρτωλή πράξη, περί ποιας χριστιανικής αγωγής πρόκειται; Η άρνηση να βαπτισθεί μωρό εν προκειμένω θα είχε μια ποιμαντική διάσταση, διότι με αυτό τον τρόπο η κοινωνία θα δεχόταν ένα μήνυμα από την Εκκλησία, ότι αυτή η πράξη της παρένθετης μητρότητας είναι απαράδεκτη από χριστιανικής απόψεως».

Ακολούθησε μια εκτεταμένη συζήτηση επί των θεμάτων, τα οποία έθεσε ο Πρόεδρος και συνετάχθησαν ορισμένες πρακτικές προτάσεις. Επίσης έχει συσταθεί ομάδα εργασίας, η οποία θα ασχοληθεί με σύνταξη κειμένου για τις ποιμαντικές επιπτώσεις της παρένθετης μητρότητας. Το έγγραφο μπορεί να υιοθετηθεί στη συνεδρία της ολομέλειας της Συνοδικής Βιβλικής Θεολογικής Επιτροπής τον Δεκέμβριο 2013.